

Универзитет у Нишу Медицински факултет	СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: ИНТЕГРИСАНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ МЕДИЦИНА Акредитација 2018	
Назив предмета: Гинекологија са акушерством		
Руководилац предмета: Проф. др Јасмина Поповић		
Статус предмета:	обавезни	
Семестар: девети, десети	Година студија: пета	
Број ЕСПБ: 9	Шифра предмета: М–V–39	
Циљ предмета:		
Стицање, схватање, примена, анализа и евалуација знања и вештина из гинекологије и акушерства		
Исход предмета: (знања, вештине, ставови)		
Способност лекара опште праксе да препозна гинеколошко обољење или порођајно доба и упути пацијенткињу у одговарајућу установу и да, по потреби, обави започети порођај.		
Број часова активне наставе: 180		
Предавања: 60	Вежбе: 114	ДОН: 6
Садржај предмета		
<u>Теоријска настава</u>		
Анатомија и ембриологија полних органа жене. Физиологија репродуктивних органа жене. Животно доба жене: пубертет, репродуктивно доба, менопауза и сенијум. Етиологија, дијагноза и терапија. Запаљења гениталних органа жене. Пелвеоперитонитис. Дифузни перитонитис гинеколошког порекла. Генитална туберкулоза. Ендометриоза. Бенигни и малигни тумори гениталних органа. Трудноћа. Физиологија трудноће. Диференцијалне дијагностичке процедуре. Ембриогенеза. Раст и развој фетуса. Феталне аномалије. Порођај и механизам нормалног и патолошког порођаја. Порођајни пут, порођајни објекат и порођајне снаге. Крварење у трудноћи и порођају. Новорођенче. Лактација. Нормални и патолошки пуерперијум. Побачај. Ектопична трудноћа, дијагноза и терапија. Гинеколошке и акушерске операције. Брачни стерилитет. Контрацепција.		
<u>Практична настава</u>		
Специфичност рада у гинеколошкој амбуланти. Понашање и став студента према болесници. Администрација. Узимање анамнезе. Општи преглед. Гинеколошки преглед, инспекција, палпација, преглед под спекулумом. Практична демонстрација. Анатомска грађа спољних полних органа, положај болеснице при прегледу, став гинеколога при прегледу. Вежба на болесници уз помоћ асистента. Индивидуално увежбавање бимануалног прегледа и прегледа под спекулумом. Демонстрација нормалног стања унутрашњих гениталних органа. Утврђивање и припрема за мале гинеколошке интервенције. Припрема болеснице (прање спољних гениталних органа, бријање, вагинално испирање, дезинфекција оперативног поља, начин слања оперативног материјала у лабораторију). Демонстрација узимања вагиналног бриса за бактериолошки преглед, за цитолошки, демонстрација узимања биопсије, демонстрација експлоративне киретаже. Демонстрирање припреме болеснице за прекид трудноће (абортус артефицијалис). Припрема гинеколога оператера, припрема и упознавање са инструментима за прекид трудноће. Демонстрирање дилатације цервикалног канала и инструменталне евакуације садржаја матичне дупље. Демонстрирање принципа и технике хистероскопије, ХСГ, инсуфлације и лапароскопије. Демонстрација обраде и припрема болеснице за гинеколошку операцију вагиналним и абдоминалним путем. Преоперативна припрема, непосредна припрема, боравак у операционој сали (упознавање са радом сале, демонстрација операције). Специфичности у раду у акушерској амбуланти и у породилишту. Понашање и став судената према трудници и породилји. Увид о трудноћи и порођају. Преглед труднице и породилје (анамнеза, припрема за преглед, спољашњи и унутрашњи гинеколошки преглед). Упознавање са факторима у порођају (природне порођајне снаге, порођајни пут и порођајни објекат). Демонстрирање нормалног порођаја у порођајној сали (прво порођајно доба, друго, треће и четврто порођајно доба). Демонстрирање механизма порођаја и вођење порођаја код патолошких порођаја (карлични, попречни, гемелли, аномалије ротације, дефлексионни ставови). Демонстрација акушерских операција. Припрема за акушерску операцију и извођење. Демонстрација вођења порођаја под контролом кардиотокографије у порођајној сали. Нормални и патолошки ЦТГ. УЗ у трудноћи и порођају (одређивање предњачећег дела плода, величине плода, утврђивање смрти плода, утврђивање аномалија плода и утврђивање обољења плода).		
Активна настава:		
1. Предавања	IX семестар	Број часова
1.	Развој гениталних органа жене. Ембриогенетска разматрања. Нормални	2

	генитални органи. Неправилности у развоју женских гениталних органа. Морфологија и физиологија јајника. Функционални круг хипоталамус – хипофиза – оваријум. Полни хормони. Стероидогенеза – биосинтеза хормона јајника.	
2.	Физиологија менструалног циклуса. Нормална менструација (трајање, јачина, учесталост, доказивање овулације). Поремећаји менструалног циклуса: неправилна крварења код одржаног правилног циклуса, аномалије ритма циклуса, дисфункцијска крварења, пременструални синдром, дисменореја (дијагностика, терапија и превенција).	2
3.	Аменореја. Етиолошко анатомска подела аменореја (централне и периферне), дисрегулацијске аменореје (због оштећења других ендокриних жлезда), лажна аменореја. Дијгностика аменореја (хормонски тестови). Терапија аменореја (хормонима).	2
4.	Животна доба жене. Пубертет (дефиниција, телесни раст и сексуално дозревање, адренарха – биохемијски пубертет, убрзани пубертетски раст, раст и развој секундарних сексуалних карактеристика, регулација пубертета, рани и касни пубертет). Климактеријум. Пременопауза (поремећаји и терапија). Доба менопаузе. Постменопауза (поремећаји и терапија). Касна постменопауза – сенијум.	2
5.	Интерсексуализам (дефиниција, етиологија, класификација). Прави хермафродитизам. Маскулини псеудохермафродитизам. Феминини псеудохермафродитизам. Дисгенеза гонада. Агенеза гонада. Клинефелтеров синдром. Дијагноза и лечење интерсексуализма.	2
6.	Брачна неплодност и вантелесна оплодња. Узроци неплодности. Обрада неплодног брака. Терапија стерилности. Вантелесна оплодња (индикације за оплодњу изван тела, одабир и припрема пацијенткиња, предвиђање овулације, стимулација раста више фоликула, аспирација фоликула, идентификација јајне ћелије, припрема семена и инсеминација, раст ембриона у медију, пренос зачетка у материцу).	2
7.	Контрацепција. Начини контрацепције (орална контрацепција, интраутерина, баријерна, трансдермална, ињекциона, посткоитална, природне методе контрацепције, стерилизација, имуноконтрацепција). Дојка. Развој, грађа и функција дојке. Поремећаји у развоју дојке. Инфламација дојке. Бенигни и малигни тумори дојке (класификација карцинома дојке, дијагноза и терапија). Самопреглед дојки.	2
8.	Вулва. Упала вулве (вулвитис). Посебни облици вулвитиса. Бартолинитис. Повреде вулве. Дистрофичне промене вулве (леукоплакија, краурисис). Бенигни тумори вулве. Карцином вулве (прекарциноза, облици карцинома вулве, ширење карцинома, клиничка класификација). Лечење карцинома (проста и радикална вулвектомија, радиотерапија).	2
9.	Вагина (природна заштита вагине од инфекције). Упала вагине (вагинитис – колпитис): врсте колпитиса, симптоматологија, дијагноза, терапија. Бенигни тумори вагине. Карцином вагине (примарни и секундарни карцином, симптоми, дијагноза, клиничка класификација, терапија). Сарком вагине.	2
10.	Цервикс (грлић материце). Понашање епитела на цервиксу и у цервиксу. Бенигне болести грлића (цервицитис, кондиломи цервикса, цервикални полип). Цервикалне интраепителијалне неоплазије (ЦИН – дисплазије цервикса). Карцином in situ, микроинвазивни карцином. Инвазивни карцином (ширење карцинома, симптоми, класификација, дијагностика, терапија). Цервикални карцином и трудноћа.	2
11.	Утерус. Нормални, атипични и патолошки положај утеруса. Десценсус и пролапсус материце и вагине. Ендометритис (етиологија, симптоми, дијагноза и лечење). Ендометриоза (дефиниција, подела, клиничка слика, дијагноза, терапија).	2
12.	Бенигни тумори утеруса. Миом материце (дефиниција, подела миома, симптоми, компликације, терапија миома). Малигни тумори утеруса. Корпус карцином – карцином ендометријума (локализација, ширење, симптоми, дијагноза, класификација, терапија). Сарком утеруса.	2
13.	Аднекситис. Тубооваријални абсцес. Пелвеоперитонитис. Дифузни	2

	перитонитис гинеколошког порекла.	
14.	Тумори јајника и јајовода. Оваријалне цисте (класификација, дијагноза и терапија). Прави оваријални тумори (бластоми): бенигни, гранично малигни и малигни – карцином јајника. Симптоми и компликације, дијагностика, терапија и лечење оваријалних тумора.	2
15.	Полно преносиве боплести. АИДС. Дечја и адолесцентна гинекологија. Ургентна стања у гинекологији.	2
Предавања X семестар		
16.	Физиологија оплођења. Предуслови за оплођење: (Ооцито-фоликулогенеза, овулација, фазе ендометријума, сперматогенеза). Оплођење (механизам оплођења и прве деобе). Угњездавање (процес инплантације и децидуализација). Трофобласт, постељица (плацентна циркулација, плацента на крају трудноће), овојци плода, плодова вода, пупчана врпца. Постељица (плацента). Хормонско-секреторна функција, нутритивна, респираторно-екскреторна и заштитна улога постељице. Ембриогенеза и развој фетуса (развој оплођеног ооцита, развој ембриона и фетуса по недељама).	2
17.	Промена у организму жене у трудноћи (промене на гениталним органима, промене на екстрагениталним органима. Дијагностика и трајање трудноће (дијагноза ране трудноће, у другој половини трудноће, положај, смештај, држање и став плода, термин порођаја, знаци трудноће). Пренаталне дијагностичке процедуре (ултразвук у процени стања плода, кардиотокографија, биопсија хорионских чупица, амниоцентеза, кордоцентеза).	2
18.	Патолошка крварења у раној трудноћи. Спонтани побачај.	2
19.	Нормални порођај (партус): узроци почетка порођаја, предзнаци порођаја; фактори порођаја – порођајни објект, порођајни путеви, природне порођајне снаге; ток порођаја – порођајна доба, механизам потиљачног става главе; вођење нормалног порођаја – дијагноза, пријем породилге и поступци у њему, заштита међице у порођају; праћење тока порођаја – преглед породилге, електронски фетални мониторинг.	2
20.	Вишеструка трудноћа (близаначка трудноћа: дијагноза, ток трудноће, механизам порођаја). Карлична презентација плода (уопште о карличној презентацији, начин порођаја и ризици, помоћ акушера у порођају). Дефлексионе презентације главице у порођају (темена, чеона и лична презентација). Коси и попречни положај плода (поремећаји статуса плода, став лекара током трудноће, порођај и исход).	2
21.	Сужене карлице, трудноћа и порођај. Уопште о суженим карлицама. Пљосната карлица. Пљоснато – опште сужена карлица. Равномерно сужене карлице. Попречно сужене карлице. Косо сужене карлице, левкасте карлице. Посебне карлице. О патолошким карлицама. Аномалије гениталног тракта и трудноћа. Опште о гениталним аномалијама у трудноћи. Аномалије материце и трудноћа. Аномалије вагине и трудноћа. Клинички значај аномалија.	2
22.	Дистоције утеруса. Нормална активност утеруса (физиолошке контракције утеруса). Нормална активност утеруса у трудноћи, првом и другом порођајном добу (јаке контракције, цервикална дистоција, инкординација утеруса). Абнормална активност утеруса у трећем порођајном добу. Обстетрицијске интервенције. Вакуум екстрактор. Ручно одлубљивање и одстрањивање постељице. Ревизија материчне шупљине после порођаја. Инверзија материце.	2
23.	Повреде порођајног канала током порођаја. Повреде меканих делова порођајног канала (повреде вулве, међице, вагине, грлића материце, руптура утеруса, постпарталне фистуле). Порођајне повреде коштаног дела порођајног канала (дијастаза и руптура симфизе). Пуерперијум. Физиолошки пуерперијум. Компликације у пуерперијуму (пурпална крварења, инфекције у пуерперијуму, тромбоемболијска болест у пуерперијуму). Лактација. Дојка (почетак стварања млека, крај периода лактације, лекови и лактација, значај дојења, лактација и планирање породице).	2
24.	Патологија постељице, овојака и пупчаника. Патологија постељице (по облику, по структури, тумори постељице). Аномалије и обољења овојака. Патологија пупчане врпце (прва, друга и трећа група аномалија). Аномалије	2

	у количини плодове воде (амнионска течност, промена количине плодове воде - олигохидрамнион, полихидрамнион). Крварење крајем трудноће или у предпорођајном периоду. Предњаћећа постелјица, превремено одлубљивање нормално усађене постелјице, прснуће маргиналног синуса, ваза превија, поремећај коагулације - ДИК).	
25.	Гестацијске трофобласне болести. Хидатиформна мола, инвазивна мола, хориокарцином, трофобласни тумори плацентног лежишта, терапија трофобласних болести, праћење пацијенткиња са гестацијским трофобласним болестима. Нормалан и патолошки раст плода. Интраутерини застој у расту плода (ИУЗУР), екцесивни фетални раст-макросомија. Претерминска превремена руптура плодових овојака (ПРОМ) (етиологија, последице ПРОМ-а, третман ПРОМ-а). Спонтани побачај (етиологија, клиничка подела и третман). Превремени порођај-претермински порођај. Дефиниција, етиологија и фактори ризика, патофизиологија, дијагноза, лечење, прогноза, вођење и превенција превременог порођаја. Продужена трудноћа. Стање фетуса, вођење порођаја, прогноза. Индукција порођаја и побачаја.	2
26.	Превремени порођај-претермински порођај. Дефиниција, етиологија и фактори ризика, патофизиологија, дијагноза, лечење, прогноза, вођење и превенција превременог порођаја. Продужена трудноћа. Стање фетуса, вођење порођаја, прогноза. Индукција порођаја и побачаја.	
27.	Царски рез. Уопште о царском резу (индикације, контраиндикације, преоперативна припрема, анестезија, антибиопрофилакса), оперативна техника (абдоминална инцизија, вагинални приступ, постоперативни надзор, компликације), трудноћа после царског реза (вагинални порођај, поновни царски рез), царски рез после смрти пацијенткиње. Ектопична трудноћа. Етиологија, клиничка патофизиологија ектопичног гравидитета, диференцијална дијагноза, дијагностички методи, лечење.	2
28.	Шок у опстетрицији. Хеморагични шок (, инциденца , подела, фазе шока, микроциркулаторне и метаболичке промене у шоку, клиничка разматрања, терапија шока). Септички шок (клиничка слика, превенција, дијагноза и поступци, посебне врсте сптичког шока, узроци смрти и превенција). Инфекције у трудноћи. Неспецифични вулвовагинитиси, гонореја и трудноћа, трудноћа и хламидијална инфекција, микоплазме и трудноћа, вирусне инфекције у трудноћи, токсоплазма гондии и трудноћа.	2
29.	Обољења и трудноћа. Обољења уринарног система, кардиоваскуларна обољења у трудноћи, респираторна обољења, хипертензија у трудноћи, ендокрини поремећаји у трудноћи, хематопоетска обољења, хируршка обољења у трудноћи, кожна обољења у трудноћи. Ресус и АБО алоимунизација, имунолошка обољења у трудноћи, неуролошки и психијатријски поремећаји, малигне болести и трудноћа, обољења и поремећаји вида током трудноће.	2
30.	Феталне аномалије. Општи део. Посебни део (малформације централног нервног система, малформације срца, малформације дигестивног тракта, аномалије уrogenиталног апарата, аномалије лица и меких ткива, аномалије скелета и удова, малформације вишеплодних гестација). Новорођенче. Општи део. Посебни део (патофизиологија асфиксије, хипотрофично новорођенче, новорођенче дијабетичне мајке, претерминско новорођенче, пренесена новорођенчад, неонатална хипербилирубинимија).	2
	Укупно часова:	60
2. Вежбе		Број часова
IX семестар		
1.	Уводно предавање. Специфичност рада у гинекологији, помагање и став студената према болесници, техничка питања: администрација, распоред, документација (опште напомене). Упознавање са простором, опремом и кадровима. Анамнеза. Општи преглед. Гинеколошки преглед: инспекција, палпација, преглед под спекиулумом, бимануални вагинални преглед, ректални преглед, комбиновани (вагинално – ректални) преглед.	4
2.	Практично узимање анамнезе, анатомска грађа спољашњих полних органа, положај болеснице при гинеколошком прегледу, став гинеколога при прегледу. Вежба се изводи покрај болеснице уз помћ асистента.	4

3.	Обнављање градива из прошле вежбе. Индивидуално узимање анамнезе. Увежбавање у распознавању појмова из анатомије спољних полних органа техника бимануалног вагиналног прегледа и преглед под вагиналним спекулумом. Нагласак се ставља на нормално стање спољних полних органа међице, химена, вагине и вагиналног дела грлића. Вежба се изводи покрај болеснице уз контролу асистента.	4
4.	Индивидуално увежбавање бимануалног вагиналног прегледа и прегледа под спекулумом, демонстрација нормалног стања унутрашњих гениталних органа (материце, јајника, јајовода, материчних веза, Дугласовог простора). Ова вежба се изводи крај болеснице.	4
5.	Крај болеснице се индивидуално увежбава дијагностика нормалног стања гениталних органа помоћу бимануалног вагиналног прегледа и прегледа под вагиналним спекулумом (анамнеза, инспекција, преглед под вагиналним спекулумом, бимануални вагинални преглед, евентуално ректални преглед). Вежба се изводи обавезно уз присуство наставника.	4
6.	Упућивање и припрема за мале гинеколошке интервенције. Припремање болеснице (прање спољних гениталних органа, бријање предела спољних гениталних органа, вагинално испирање, дезинфекција оперативног поља, изоловање оперативног поља компресама, припрема инструментаријума, припрема гинеколога-оператера, начин слања материјала у лабораторију).	3
7.	Демонстрирање узимања вагиналног бриса за бактериолошки преглед, за цитолошки (Папаниколау), за цитохормонални преглед, демонстрација узимања исечка-биопсија (на спољним гениталним органима и грлића). Демонстрација експлоративне киретаже. Демонстрације нормалног и патолошког колпоскопског налаза.	4
8.	Демонстрација припреме болеснице за прекид трудноће (Abortus rtficialis). Припрема гинеколога оператора, припрема и упознавање са инструментаријумом за прекид трудноће. Демонстрација дилатације цервикалног канала и инструменталне евакуације садржаја материчне дупље.	4
9.	Индивидуално увежбавање узимања анамнезе, спољни преглед, унутрашњи гинеколошки преглед, преглед под спекулумом, колпоскопски преглед, узимање брисева, биопсије и експлоративна киретажа. Успостављање »историје болести« и остале гинеколошке документације.	4
10.	Демонстрирати принципе и технике хистероскопије, хистеросалпинографије, инсуфлације (персуфлације), лапароскопије. Ова вежба се изводи помоћу слика и филмова, а потом демонстрацијом на пацијенту.	3
11.	Узимање анамнезе, спољашњи преглед (општи и гинеколошки), унутрашњи гинеколошки преглед. Начин дијагностике, постављање дијагнозе у конкретном случају, патолошке промене на вулви, вагини и грлићу материце (приказ случајева).	4
12.	Преглед случајева са тумефакцијама у малој карлици (miom uterusa) и тумефакцијама аднекса (хидросалпинкс, цисте оваријума).	3
13.	Преглед случајева са инфламаторним променама у карлици (adneksitis, parametritis, pelveoperitonitis). Дијагноза и терапија.	3
14.	Демонстрација обраде и припреме болеснице за гинеколошку операцију вагиналним и абдоминалним путем. Преоперативна припрема, непосредна припрема, боравак у операционој сали (упознавање са радом сале, демонстрација операције).	3
15.	Индивидуални приказ случајева са патолошким променама на грлићу и телу материце, аднексама. Пропривање. Боравак у сали.	3
	Укупно часова у семестру:	54
X семестар		
16.	Уводно предавање: Специфичност рада у акушерству, понашање и став студената према трудници и породиљи, техничка питања: администрација, распоред, документација (опште напомене), упознавање са простором, опремом и кадровима. Трудноћа и порођај. Увод о трудноћи: настанак, развој, трајање и завршетак трудноће. Увод о порођају: у термину (partus temporarius), пре термина (partus praetemporarius), после термина (partus posttemporarius), спонтани (partus spontaneus), изазвани (inductio partus), стимулирани (stimulation partus), вештачки (partus artificialis), преко природног пута (per vias naturalis), преко трбуха (per vias abdominalis),	4

	трајање, нормалан (<i>partus normalis</i>), продужени (<i>partus prolongata</i>). (И у Центру за симулациону медицину Медицинског факултета)	
17.	Преглед труднице и породилје. Анамнеза труднице и породилје. Припрема за преглед. Спољашњи акушерски преглед (велика карлица), посматрање-инспекцио, пипање-палпацио, ослушкивање-аускултацио. Унутрашњи акушерски преглед (припрема труднице и породилје, припрема испитивача, техника прегледа). Формирање акушерске историје. (И у Центру за симулациону медицину Медицинског факултета)	4
18.	Фактори у порођају. Природне порођајне снаге (материчне контракције и трудови). Порођајни путеви (мекани и коштани). Порођајни објект и његови последци (величина плода, главица плода, положај-ситус, смештај-поситио, налегање-праесентацио, држање-хабитус, постелјица-плацента, амнион, хорион, пупчана врпца, плодова вода (И у Центру за симулациону медицину Медицинског факултета)	4
19.	Механизам порођаја и вођење нормалног порођаја. Доба ширења или прво порођајно доба (<i>Phasis dilatationis</i>). Вођење првог порођајног доба. Доба истискивања или друго порођајно доба (<i>Phasis expulsionis</i>). Вођење другог порођајног доба. Доба постелјице или треће порођајног доба (<i>Phasis placentalis</i>). Вођење трећег порођајног доба. Доба заустављања крварења или четврто порођано доба (<i>Phasis hoemostasis</i>). Вођење четвртог порођајног доба. (И у Центру за симулациону медицину Медицинског факултета)	4
20.	Порођај код уздужних положаја главицом (<i>situs longitudinalis, praesentatio capitulum-capitulum praevium</i>). Савијено или флексионо држање (<i>Praesentatio occipitalis</i>). Забачено држање (<i>deflexio</i>): темено држање главице плода- <i>praesentatio parietalis</i> , чеоно држање главице плода- <i>praesentatio frontis</i> , лично држање главице плода- <i>praesentatio faciei</i> . Поремећај унутрашњег окрета главице-ротационе аномалије. Задње потилгачно држање- <i>Praesentatio occipito-posterior</i> . Високо право држање- <i>Praesentatio occipito anterior-posterior</i> . Ниско попречно држање- <i>Praesentatio transversalis inferior</i> . Поремећаји налегања главице- <i>Asynclitismus</i> .	4
21.	Новорођенче- <i>neonatus</i> . Збрињавање новорођенчета у порођајној сали. Асфиксија новорођенчета. Реанимација новорођенчета. Пратећа документација за новорођенче.	4
22.	Порођај код уздужног положаја карлицом- <i>Situs longitudinalis, Praesentatio pelvica, Pelvis praevia</i> . Дијагноза. Потпуни карлични. Непотпуни карлични. Вођење порођаја: спонтано, ручним помагањем (<i>auxillium manualis</i>), ручним вађењем (<i>extractio manualis</i>). Поремећаји механизма порођаја (поремећаји држања ручица, поремећаји окретања главице).	4
23.	Порођаји код косих и попречних положаја плода- <i>situs obliquus et transversus</i> . Коси положај плода. Попречни положај плода. Запуштени попречни положај плода (<i>situs transversus neglectus</i>). Претећа прскања материце (<i>ruptura uteri imminens</i>). Прскања материце (<i>Ruptura uteri</i>).	4
24.	Порођај код сужених карлица – <i>Partus et pelvis angusta</i> . Узрок суженим карлицама. Дијагноза. Типови сужених карлица: сужење карличног улаза, свуда равномерно сужена карлица, пљоснато сужена карлица, косо сужена карлица, попречно сужена карлица, сужење карличне средине и теснаца, сужење карличног излаза, сужење карлице од улаза до излаза.	4
25.	Порођај код ризичних трудноћа. Порођај код више плодова (<i>Partus in multigemini</i>). Порођај код дијабетичних жена (<i>Partus et diabetes mellitus</i>). Порођај код жена са преекламсијом и екламсијом (<i>Partus et praecampsio, eclampsio</i>). Порођај код жена са РХ сенсibiliсацијом (<i>partus et isoimmunisatio</i>). Порођај код заосталог раста плода (<i>Retardatio fetus in utero</i>). Порођај код жена са срчаним обољењима (<i>Partus et cardiopathie</i>). Превремени порођај (<i>partus praetemporarius</i>). Закасни порођај (<i>Partus posttemporarius</i>). Брзи порођај (<i>Partus praecipitatus</i>).	4
26.	Операције у порођају. Припрема за операцију. Прокидање плодова овојака (амниотомија). Пресецање међице (Еписиотомија). Ревизија меког дела порођајног пута (<i>revisio vaginae et cervicis</i>). Збрињавање повреде међице, вагине и грлића материце (<i>sanatio rupture perinei, vaginae et cervicis</i>). Ревизија материчне дупље (<i>revisio cavi uteri</i>). Тампонада материце (тампонада утери).Истискивање постелјице (<i>expresio placentae manualis</i>).	4

	Ручно одлубливање и вађење постељице (Lyssis et extractio placentae manualis). Вакум екстрактор (vacuum extractio). Царски рез (Sectio caesarea). Ручно довршење порођаја (extractio fetus manualis). Окрети плода (versio fetus). Комадања плода (Embriotomia). (И у Центру за симулациону медицину Медицинског факултета)	
27.	Кардиокографија и ПХ метрија у порођају. Вођење порођаја под контролом кардиотографије. Нормални и патолошки кардиотограм. Поступци у порођају на основу кардиотокограма. Индикација за ПХ-метрију. Инструменти и техника у пх-метрији. Резултат пх-метрије и њихово тумачење.	4
28.	Ултразвук у порођају (Интрасонограпхија интрапартум). Упознавање са следећим ултразвучним процедурама: Плацентосонографија. Одређивање волумена плодове воде. Одређивање предњачећег дела, одређивање величине предњачећег дела. Одређивање срмти плода. Одређивање величине плода. Утврђивање аномалије плода. Утврђивање обољења плода.	4
29.	Аналгезија и анестезија у порођају (analgesia et anestesia intrapartum). Аналгезија, анестезија. Локална или инфитрациона анестезија. Спроводна и регионална анестезија (пудендална или перинеална блокада, парацервикална блокада, епидурална, спинална, каудална блокада, општа анестезија).	4
30.	Крвављење у току порођаја (haemorrhagia intrapartum) Крвављење у првом порођајном добу. Предњачећа постељица (placenta praevia). Превремено одлубливање нормално усађене постељице (abruptio placentae praesox). Прскање материце (ruptura uteri). Прадњачећи крвни судови на плодовим овојима (Vasa praevia). Крвављење у другом порођајном добу: цепање меког дела порођајног канала (ruptura cervicis, vaginae). Крвављење из оперативне ране на материци (haemorrhagia episiotomiae). Крвављење у трећем порођајном добу. Задржана постељица или њени делови. Атонија материце. Повреде порођајног пута. Поремећаји коагулације. Крвављење у IV порођајном добу. (И у Центру за симулациону медицину Медицинског факултета)	4
	Укупно часова у семестру:	60
	Укупно часова вежби:	114
3. ДОН (други облици наставе): Семинари		Број часова
1.	Рано откривање малигнома доњег гениталног тракта жене: вулва, вагина, ПВУ	1
2.	Рано откривање малигнома горњег тракта жене (утерус и оваријум)	1
3.	Пелвична инфламаторна обољења	1
4.	Ендоскопске методе у стерилитету и инфертилитету	1
5.	Брачни стерилитет (In vitro fertilizacija)	1
6.	Контрацепција	1
	Укупно часова:	6
Препоручена литература:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Плећаш Д, Станимировић Б, Станковић А, Васиљевић М. Гинекологија и акушерство за студенте медицине. Медицински факултет, Универзитет у Београду, Катедра за гинекологију и акушерство. Цибид 2006. 2. Д. Младеновић: Гинекологија и акушерство, Завод за уџбенике и наставна сред. Београд 2003. 3. П. Миладиновић и сарадници: Практикум из гинекологије за студенте медицине и лекаре на специјализацији, Медицински факултет Ниш, 1995. 4. Поповић Јасмина: Практикум за студенте медицине и лекаре на специјализацији из гинекологије и акушерства. „Брачна неплодност - дијагностички поступци" Медицински факултет Универзитета у Нишу 2010. 5. Вељковић М. Контрацепција. Монографија. Ниш: Серафимовић; 2006. 6. Милосављевић М, Кутлешић Р. Премениструални синдром. Универзитет у Нишу. Twingo Print, 2001. 		

Допунска литература:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Д. Динуловић: Опстетриција, Службени лист СРЈ, 1996. 2. П. Миладиновић и сар: Ургентна стања у гинекологији и перинатологији, Медицински факултет Ниш, Пунта Ниш 2006. 	
Методe извођења наставe:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Интерактивна теоријска и практична настава ▪ Демонстрација клиничких вештина ▪ Рад у Центру за симулациону медицину Медицинског факултета у Нишу ▪ Самостално извођење клиничких вештина ▪ Консултације ▪ Семинарски радови ▪ Рад у малој групи 	
Предмети које је студент обавезан да положи као услов за излазак на завршни испит:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Интерна медицина ▪ Хирургија 1 	
Оцена знања: (максимални број поена 100)	
Предиспитне обавезе	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Присуство и активностна предавањима и вежбама: 0 – 8 поена ▪ Семинарски радови: 0 – 2 поена ▪ Тестови: 0 – 20 поена 	
Завршни испит	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Практични испит: 0 – 20 поена ▪ Усмени испит: 0 – 50 поена 	